

Velkolepý ohlas a odkaz sv. Cyrila a Metoda v Tatranskej galérii

Triumfálna výstava rodiny Rudavských

Milan POLÁK – Foto-zdroj: ciicbiskupice.sk

Tatranská galéria v Poprade pri príležitosti jubilea príchodu sv. Cyrila a Metoda na naše územie predstavila v impozantnej podobe reprezentatívnu ukážku výtvarných diel manželov Andreja Rudavského a Márie Rudavskej a ich detí Zuzany Graus Rudavskej a Ondreja Rudavského. Diela štyroch umelcov sú prezentované na desiatkach výstav doma i v zahraničí – od Benátok cez Rím až po významné galérie v USA či Japonsku.

V čase, keď si pripomíname príchod vierozvestcov k nám, stali sme sa v Poprade svedkami nesporne najvýznamnejšej výtvarnej udalosti venovanej tomuto jubileu. Vo výtvarne sugestívnej podobe máme možnosť sledovať ohlas a odkaz života a diela sv. Cyrila a Metoda v tvorbe jedného z našich najväčších žijúcich sochárov Andreja Rudavského a v rozmanitých ozvenách a modifikáciách aj v tvorbe jeho manželky, dcéry a syna. Štvorvýtava v popradskej Tatranskej galérii, ktorá má v zrekonštruovanej bývalej popradskej elektrárni veľkolepé priestory aj na široko koncipované aktivity, je pôsobivým multimediálnym projektom. Jeho návštevnícividia v ňom plastiky z kovu, kameňa, keramiky, textilu, ale aj maľby, kresby, výtvarné objekty, šperky a animované filmy vytvorené príslušníkmi rodiny Andreja Rudavského.

■ IMPOZANTNÉ PLASTIKY

Pripomeňme si pri tejto príležitosti, že jedným z impozantných záverov záujmu Andreja Rudavského o ohlas diela sv. Cyrila a Metoda sú najmä dve skulptúry: jedna s názvom Vierozvestovia je inštalovaná v priestranstve

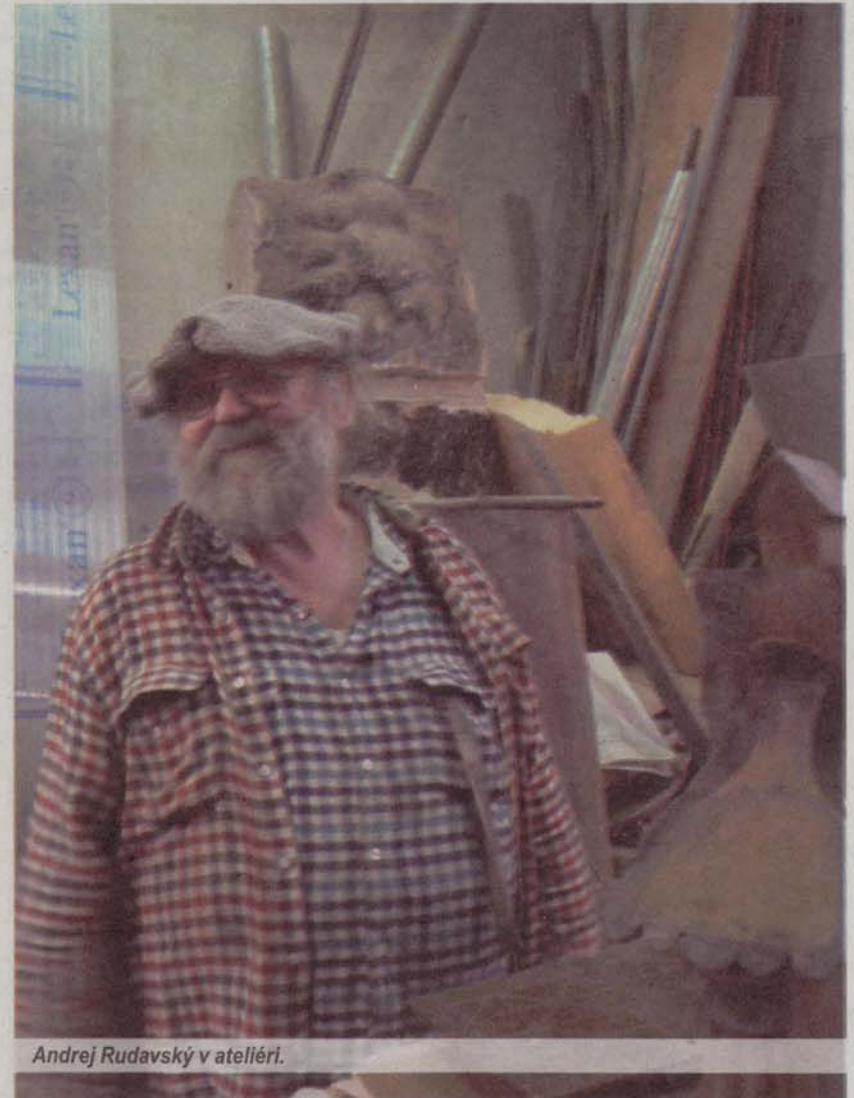
pred budovou sídla OSN v New Yorku a je darom Slovenska OSN a druhá je tumba sv. Konštatína-Cyrila a je umiestnená v Bazilike sv. Klimenta v Ríme. Aj najnovšiu tvorbu Andreja Rudavského, vystavenú na terajšej výstave v Poprade, charakterizuje spirituálna inšpirácia umelca. Tá spočíva vo fenoméne zvestovania viery. Dvojicu svätcov ohlasujú, signalizujú, symbolizujú a proklamatívne propagujú písmenká hlaholskej abecedy. Tieto písmenká Rudavský svojským štýlom zjednodušil a usporiadaním do zvláštnej dekoratívnej štruktúry zdobi nimi svoje skulpturálne objekty, špeciálne tie neopakovateľné, z bronzu vytvarované poľné kaplnky.

Život a dielo Márie Rudavskej unikátnym spôsobom korešponduje so životom a s dielom Andreja Rudavského. Ich tvorivé aktivity sa nedajú vnímať jedna bez druhej. Aj v tvorbe tejto vynikajúcej umelkyne je zrejmy ohlas posolstva solúnskych bratov. Na dávno známych krosnách vytvárala jednoduchou technikou autorsky tkané tapisérie. Jej závesné textilné tapisérie vyrastajú z chrámových závesných zástav, ktoré kresťania oddávna nosia na procesiách. Od 80. rokov sa

Mária Rudavská intenzívne venuje keramike a v tomto odbore sa presadila aj na medzinárodnej scéne. Okrem iných významných ocenení získala aj cenu na prvom svetovom bienále keramiky v Kórei (2001). Jej plastiky si zachovávajú monumentálnosť, sviatočnosť i svätosť textilných opusov. Tiež jej bronzové plastiky, ktoré sú v Poprade vystavené.

■ Z BLÍZKOSTI VZOROV

Dcéra Zuzana Graus Rudavská rozvíjala svoj talent v dekoratívno-šperkárskej rovine i v rovine monumentálnej prezentácie a inštalácie. Zúčastnila sa na vyše dvadsiatich sochárskych sympóziách v USA, Európe, Japonsku i Afrike. Jej diela sú ozdobou popradskej prezentácie. Podobne ako fascinujúce vizuálne projekcie jej brata Ondreja Rudavského. So sestrou mali spoločnú rodinnú výchovu, ale aj inú odbornú prípravu a spoločne zdieľali osud amerických emigrantov. Ondrej Rudavský sa preslávil ako tvorca hudobných klipov a experimentálnych animovaných filmov. Jeho surrealistické statické i kinetické expozičné sú očarujúco krásne a v USA patrí medzi ich prominentných tvorcov.

Andrej Rudavský v ateliéri.

Výstava rodiny Andreja Rudavského, ktorej komisárkou je riaditeľka Tatranskej galérie Anna Ondrušeková, je veľkým vizuálnym zážitkom a mimoriadne dôstojným príspevkom k tohtoročným jubilejným oslavám príchodu solúnskych bratov a ich misie. Vernisáž bola

27. júna t. r. a galéria bola zaplnená do posledného miesta. Žiaľ, bez účasti tak primátora Popradu, ako aj predsedu VÚC v Prešove, ktorý je zriaďovateľom Tatranskej galérie. Výstavu rodiny Rudavských možno v Poprade vidieť do konca septembra.